

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 14. Deus benignior est peccatoribus, quàm justis. Miscellanea.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

mus; & sub tua protectione confugimus, Simon Cals. l. 5. c. 2.

Num. 2.

Fragilitas nostra.

Non permanebit spiritus meus (id est, indignatio mea) in homine, quia caro est. Gen. 6. 3. q. d. nec ita indignabor, quod non velim eum corrigere per flagella; quia caro est, id est, fragilis. q. d. ideo miserebor, quia fragilis. Non ita de diabolo, quia spiritus tantum, & non caro, & sine Suggestione peccavit; ideo sine redemptione punietur. Hugo Card. hic. *Non permanebit.* Symmachus, & alii, ex Hebraeo vertunt: *non iudicabit, non ligabit.* q. d. Deus: non patiar hanc litem inter meam iustitiam, & misericordiam, tam diu durare. S. Hieronymus q. in Gen. sic legit: *non iudicabit spiritus meus.* hoc est: quia fragilis est in homine conditio; non eos ad aeternos servabo cruciatus; sed hic illis restituum, quod merentur. Ergo non severitatem, ut in nostris codicibus legitur, sed clementiam Dei sonat; dum peccator hic pro suo scelere visitatur. Cornelius hic.

Vidit omnes filios hominum. Pl. 32. 13. Considera, quia non dicit, visa peccata, sed filios hominum: nam cum delicta respicit, punit; cum hominem intuetur, absolvit. Sicut Pl. 50. 11. dicit: *averte faciem tuam a peccatis meis.* Et Pl. 142. 7. *non avertas faciem tuam a me.* Cassiodorus hic.

Vidit hominem. Matth. 9. 9. Non otiose dicitur vidisse hominem: ut inde reddatur ratio, quae ipsum Jesum allexit, ut Matthaeo propitius fieret: quia ad naturam humanam tantquam sibi cognatam valde propendet. Baeza t. 2. l. 6. c. 4.

Memento mei. Luc. 23. 42. Non dico, ut memineris operum meorum: haec enim meo; sed omnis homo afficitur ad comitem suum. S. Cyrill. Jerosol. Catech. 13. *Introte in conspectu ejus in exultatione.* Pl. 99. 2. Ante quem tremunt columna caelorum; jubemur homines exultare. Unde tanta praesumptio? an quid Deus homo? sic S. Chrysol. l. 6. unde est, quod propterea hoc vos facere debere sic praesumit? unde est? ex eo, quod sequitur v. 3. *scitote, inquit, quod Dominus est Deus:* quia Dominus ille est Deus, qui fuit in carne nostra pusillus. Baeza ante citatus.

§. XIV.

Deus est benignior peccatoribus, quam iustis.

Locuta est Maria contra Moysen &c. Num. 12. 1. 10. Quia semel contra fratrem murmuravit, a Deo lepra percussa est, & a castris septem diebus exclusa. Mariam autem Magdalenam plurimis peccatis oneratam benignissime tractat, & consolatur, atque defendit. Iustum timor sustinet, ne efferatur; peccatorem spes erigit, ne desperet. Diez f. 5. D. Pals.

Pessulum ostii mei aperui dilecto meo; at

ille declinaverat, atque transferat. Cant. 5. 6. 7. Pulsante sponsa, cum sponsa paululum morata fuisset, illum non invenit; fecitque eam ire per vias ad eum quaerendum; ubi in manus vigilum incidit, a quibus percussa &c. Illam vero meretricem, quae tot adultertia cum multis amatoribus commiserat. Jer. 3. 1. tam benigne alloquitur: *revertere ad me.* Vide etiam Ezech. 18. 21. quam asperè minetur iusto; quam blandè spondeat peccatori. Id. ib. Petrum, cum Passionem Christi vellet ex amore impediri, Sathanam appellavit. Matth. 16. 23. Judae proditori dicit: *amice, ad quid venisti?* Matth. 26. 50. Id.

Miscellanea.

Non est, bonum, hominem esse solum. Gen. 2. 18. Cum praecius sit omnium futurorum; non apparet, quae ratione in verum sensum id aptari possit. Nam si Adami solus remaneret, forte nullum esset peccatum; quod, consulente uxore, factum est: vel saltem non tot essent; at, accepta conjuge, humanum genus longè, lateque dilavit. S. Ambrosius causam refert in Dei misericordiam, l. de parad. c. 8. quia ex viro solo non poterat esse humani generis propagatio, pronunciatum Dominus, non esse bonum, hominem solum: maluit enim Dominus plures esse, quos salvos facere posset, & quibus donaret peccatum; quam unum solum Adam, qui liber esset a culpa. Pirna Eth. 34.

Domine in caelo misericordia tua. Pl. 35. 6. Nescio, quam misericordiam ipse dicit, quae in caelo est: est enim misericordia Domini & in terra. Habes scriptum Pl. 32. 5. *misericordia Domini plena est terra.* De qua ergo misericordia loquitur, cum dicit, *Domino in caelo &c.* Munera Dei partim temporalia sunt, atque terrena; partim aeterna & caelestia. Qui propter haec colit Deum, ut terrena ista, atque temporalia accipiat, quae omnibus praesto sunt; quali adhuc ut pecus est. Utitur quidem misericordia Dei; sed non illa, quam expectaturus est; quae non dabitur, nisi solis iustis, sanctis, bonis. S. August. hic.

Melior est misericordia tua super vitas, labia mea laudabunt te. Pl. 62. 4. id est benignitas illa, quae me peccatorem a Tartaro revocasti; haec melior est ad Deitatem tuam testandam, quam vita reddita Lazaro, viduae filio, aut principis filiae. Eusebius Emis. hom. de Pascha: bene dicitur: melior est misericordia tua super vitas: meliores enim sunt dies, quibus ad aeternam vitam renascimur; quam illi, quibus in haec tempora procreamur: siquidem majora sunt dona gratiae, quam naturae. Hic potentia, ibi misericordia continetur. Esobar t. 3. Coll. Chr. p. 2. Sect. 3.

Multi publicani, & peccatores discumbant cum Jesu. Matth. 9. 10. Anni multi docent misericordiam in peccatores. Severissimus ultor est peccatorum juvenilis ardor; & nimius erroris plectendi rigor semper novitius est in disciplina Christiana. Jesus ut adolevit aetate, publicani mensis accumbit; & recipit publi-

ca-

canos, ac peccatores. An non ille est Jesus, qui puer nec nasci, nec porcari, patitur, nisi ex Virgine Maria, à justo Simeone? cur modo non solum à iustis, sed & peccatoribus, patitur tractari? S. Bernardus l. de Purif. nullum ibi locum peccator habuit, omnes fuere perfecti, omnes iusti, omnes sancti. Sed nunquid hos tantum salvabis Domine? crescit corpus, crescit & miseratio; *homines, & jumento, salvabis.* Baeza t. 2. l. 6. c. 4. §. 13.

Mulier in civitate peccatrix. Luc. 7. 37. Mulierem vocat, quia nomen fragilitatis: misericordia maxime respicit miseriam. Sylveira hic.

Avulsus est ab eis, quantum jactus est lapidis. Luc. 22. 41. Simon Cas. in Matth. *progressus pusillum, scilicet quantum jactus est lapidis:* ut nunquam ab aliquo elongetur Christus; quam cor lapideum hominis ad ipsum non possit, si velit, converti. *Facta est quasi vidua.* Thren. 1. 1. S. Paschaf. l. 1 in Thren. *quasi vidua,* & non verè vidua: quoniam, et si à sponso despicitur, sponsalitates tamen ejus jura manent; ut, si redierit prioraque dilectionis opera impleverit; sponsum saltem per poenitentiam respiciat. Baeza t. 1. l. 4. c. 2. §. 12.

Capilli candidi tanquam lana alba. Apoc. 1. 14. Victor Pictav. Ep. in capillis albis albatorem est similitudo; lana similis propter oves. Ipsa ovem errantem tulit humeris. Luc. 15. 5. Inde sic coronatur Christus: nulla enim corona Christo pretiosior, quam peccatores convertere, & reducere ad salutis gregem. Sylveira hic. q. 53.

Oculi ejus tanquam flamma ignis. Ib. S. Antonius Pad. in fragm. sup. Apoc. *oculi ejus &c.* id est, respectus gratiae Christi, tanquam ignis glaciem, id est, cor peccatoris congelatum dissolvens. Luc. 22. 61. *Dominus respexit Petrum, oculis scilicet misericordiae, & flevit amare:* quia dissoluta fuit glacies cordis ejus in lacrymas compunctionis. Gelfridus conc. 34. oculi ejus intentio ejus: quia autem charitas ignis, flammam ignis est nimietas charitatis; bonorum nostrorum non egens subvenire nobis solò nituitu vehementissimae charitatis intendit. Id. hic.

Quandiu vivimus, si datur contra nos in Curia justitiae, possumus appellare ad Curiam misericordiae; sicut fecit David, & Ezechias. S. Vincent. Ferr. l. 3. f. 2. Rogat.

Qui fugit dexteram divinae benignitatis, incidit in sinistram divinae severitatis. S. Bernardus t. 2. l. 54.

Multi volunt misericordiam, retinendo peccati miseriam: & orant misereri; sed nolunt emendari. Superbia maxima est, petere misericordiam, & in vitiis velle manere. Simon Cas. l. 1. c. 26.

§. XV.

De misericordia Dei praesumptio.

Reversa sunt aquae, & operuerunt currus. Ex. 14. 28. Quantae temeritatis, & Polyant. h. Sac. Tom. II.

dementiae, Pharao iratum habet Deum; nec tamen terrebatur. Persuasit sibi impius, Deum etiam tunc fore benignum, quem toties expertus fuerat. Abutebatur divina misericordia: ex ea sumpsit occasionem peccata peccatis cumulandi. S. Gregor. M. in l. Reg. c. 3. peccare, & de Dei Creatoris clementia praesumere; pelago justitiae ejus exponi est. Castillo Illar. 164.

Quam magna multitudo dulcedinis tua, Domine, quam abscondisti timentibus te. Pl. 30. 20. Origenes tom. 1. in Ezech. notat, abscondi dulcedinem hanc non diligentibus, id est, perfectis viris; sed timentibus, id est, qui parum in virtute profecerunt. His utiliter absconditur, ne praesumptionem ingerat: & manifestatur justitia, ut utiliter timeant. Parvuli, ait Origenes, non possunt cum emolumento suo ducere, quod amentur à patre; ne dissolvantur, ne despiciant bonitatem Dei. Pinna Ethol. 64.

Publicani, & meretrices, praecedent vos in regnum Dei. Matth. 21. 31. Idcirco ad telonia, & prostibula, currendum? absit! imò potius ab iis ideo procul cedendum. S. Ambrosius l. de Elia, & junio c. 20. ex iis verbis sic concludit: ergo quia tam misericordem habemus Dominum, qui etiam gravi ignoscet errori; convertamus nos à vitiis; non recedamus à lege; praecipuum Domini quasi servi sedulis studiis exequamur. Magis quodammodo Dei misericordia timenda, quam justitia; qui enim justitiam offendit, habet misericordiam pro asylo; qui autem misericordiam offendit, quae ara eum tuebitur? Mendoza in 1. Reg. 4. Annot. 10. sect. 2.

Quemcumque osculatus fuero &c. Matth. 26. 48. Proh dolor! quantam proditoris anima pravitate suscipit! quibus oculis tunc Magistrum aspexit? quod signum prodicionis dedit? Quemcumque osculabor. Confidebat in lenitate Magistri: quae res maxime confundere illum hominem, & omnem privare veniam, sufficit; quia ita mansuetum prodebat Magistrum. S. Chrysol. hom. 48. in Matth.

Sic timeat (peccator) justitiam; ut quaerat misericordiam: sic de misericordia confidat; ut tamen justitiam contremisecat. Caesarius Arelat. hom. 13. Desperatio. Vide Spes.

§. XVI.

Misericors, & justus, est Deus.

Ex Veteri, pleraque Symbolicè.

Cumq; transissent septem dies, aquae inundaverunt super terram &c. Gen. 7. 10. S. Ambrosius l. de Noë, & arca: quae causa est, cur postquam ingressus est Noë in arcam, post septem dies diluvium factum sit? non enim otiosum videtur, quod non, aut plures, aut pauciores, interpositi sunt dies; sed tot, quot in constitutione Mundi fuerunt. Quò declaratur indicio; ipsum esse authorem Mundi, atque diluvii: Mundum propter bonitatem suam